

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1196/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.21.275/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szepesházi Péter egyéni ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria Pfv.II.21.275/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy lényege, valamint az indítvány a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó (az előzményi per felperese) és az előzményi per alperese között korábban élettársi kapcsolat állt fenn, amelynek időtartama alatt (2016. május 7-én) közös gyermekük született. A peres felek életközösségének 2020. október 9-ei megszűnését követően a gyermek az alperes gondozásában maradt.
- [4] A Budai Központi Kerületi Bíróság az 1.P.31.218/2020/34. számú ideiglenes intézkedésként meghozott végzésével kötelezte az indítványozót, hogy a gyermek tartására fizessen meg az alperesnek havi 1 000 USD-t. Ezen összeget az indítványozó 2022. augusztus hónapig fizette. A peres felek közös gyermeke 2022. augusztus 20-án elhunyt. A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2022. december 5-én kelt – és később kijavított –, 5.P.31.218/2020/220. számú ítéletével a gyermek szükséges és indokolt költségét havi 354 500 forintban állapította meg, és kötelezte az indítványozót, hogy fizessen meg az alperesnek a 2020. december 15. napjától 2022. augusztus 20. napjáig terjedő időre havi 300 000 forint határozott összegű gyermektartásdíjat. A

bíróság rögzítette, hogy az indítványozó a 2020 októbere és 2022 augusztusa közötti időszakban összesen 6 981 190 forintot fizetett meg.

- [5] Az indítványozó ezt követően keresetet terjesztett elő (előzményi per), amelyben jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése jogcímén kérte az alperes (volt élettársa) kötelezését 4 281 190 forint és ezen összeg után járó késedelmi kamat megfizetésére. Kérelmének indokaként előadta, hogy az alperes részére 6 981 190 forintot fizetett meg gyermektartásdíj címén, ugyanakkor a Budai Központi Kerületi Bíróság a 2023. január 10-én jogerős, 1.P.31.218/2020/220. számú ítélete szerint összesen 2 700 000 forintot lett volna köteles megfizetni az alperes részére a 2020 októbere és 2022 augusztusa közötti időszakra. Erre figyelemmel kérte az alperes kötelezését a két összeg közötti különbözet (4 281 190 forint) megfizetésére.
- [6] A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2024. február 29-én kelt, 18.P.23.095/2023/7. számú ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság – idézve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:579. §-át is – rámutatott: az indítványozó gyermektartásdíj megfizetésére kötelező határozat alapján fizetett gyermektartásdíjat az alperes részére, ugyanakkor a Ptk. 6:581. §-a egyértelművé teszi, hogy az életfenntartás céljára adott és felhasznált juttatás kifizetését nem lehet tartozatlan fizetésnek tekinteni, így visszakövetelni sem, még abban az esetben sem, ha a jogosult jogalapja hiányzik. Figyelemmel arra, hogy az indítványozó az ideiglenes intézkedés körében hozott végzés, illetve a jogerős ítélet rendelkezései alapján tett eleget a tartásdíj-fizetési kötelezettségének, így az nem tekinthető jogalap nélkül teljesített kifizetésnek.
- [7] Az első fokon eljáró bíróság utalt arra is, hogy az állandó bírói gyakorlat nagy mértékben kiterjesztette a Ptk. 6:581. §-a szerinti rendelkezés hatályát, és teljes egészében mentesítette az életfenntartás céljára adott juttatást a visszafizetési kötelezettség alól, kizárólag a túlfizetés esetén történő beszámításra ad lehetőséget. A bírói gyakorlatra figyelemmel a bíróság nem találta alaposnak az indítványozó azon hivatkozását sem, hogy az alperes lenne köteles bizonyítani a tartásdíj gyermekre történő felhasználásának tényét.
- [8] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 2024. szeptember 19-én kelt, 52.Pf.632.424/2024/9. számú ítéletével az elsőfokú döntést helybenhagyta. A másodfokú bíróság rögzítette: nem volt vitás a felek között, hogy az indítványozó az életközösség megszakadását követően önkéntes teljesítéssel, majd a bíróság ideiglenes intézkedése alapján összesen 6 981 190 forintot fizetett ki gyermeke tartására, 2020. december 15. és 2022. augusztus 20. között gyermektartásdíj-hátraléka nem keletkezett. Miután a gyermektartásdíj összegét megállapító ítélet jogerőre emelkedett, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 360. § (1) bekezdése alapján az indítványozó nem teheti vitássá, hogy a fenti összeget a gyermek havi szükségleteivel összhangban, életfenntartás céljára fizette ki, és a továbbiakban sem ezen szükségletek mértéke, sem a kielégítés

mikéntje nem tehető vizsgálat tárgyává, mivel a jogerős ítélet alapján nincs olyan összeg, amit az indítványozó jogalap nélkül fizetett meg az alperesnek. Erre figyelemmel a gyermektartásdíjként kapott összeg felhasználása körében sem kell a bíróságnak bizonyítást lefolytatnia. Hivatkozott a másodfokú bíróság a Kúria jelen ügyben is irányadó Pfv.20.695/2018/4. számú határozatára, amely leszögezi: a túlfizetett gyermektartásdíj összege nem követelhető vissza, a jogalap nélkülivé vált fizetést a kötelezett a jövőben esedékes tartásdíjakba számíthatja be (amely a jelen esetben a gyermek halála miatt nem merül fel). A perben az indítványozó nem túlfizetésre hivatkozva állította az általa fizetett összeg jogalap nélküliségét, hanem arra hivatkozott, hogy az alperes a gyermektartásdíj címén kapott összeget nem a gyermek tartására használta fel.

- [9] A jogerős ítélet ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyhez felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is csatolt; a Kúria egyes közzétett határozataitól való eltérésre hivatkozással kérte a felülvizsgálat engedélyezését.
- [10] A Kúria a 2025. január 14-én meghozott, Pfv.II.21.275/2024/2. számú végzésével a felülvizsgálatot megtagadta. A Kúria mindenekelőtt rámutatott, hogy a felülvizsgálati kérelemmel szemben a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti kizáró ok áll fenn, ezért befogadására – az indítványozó hivatkozásával egyezően – csak kivételes engedélyezés útján kerülhet sor. A Pp. 409. § (2) és (3) bekezdésének együttes értelmezése alapján, amennyiben a felülvizsgálat más okból nem kizárt, és az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, a felülvizsgálat mérlegelés nélküli engedélyezésének van helye. A Kúria konkrét kérdés hiányában, a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tartalma alapján állapította meg, hogy az indítványozó arra vár választ, hogy a túlfizetett tartásdíj – mint jogalap nélküli gazdagodás – visszakövetelése esetén kell-e bizonyítani (és ha igen, melyik félnek), hogy a tartást létfenntartás céljára használták-e fel.
- [11] A Kúria döntésében kiemelte; a per tárgya és a megfogalmazott jogkérdés fényében az indítványozó által hivatkozott kúriai határozatok irrelevánsak. A Pp. 409. § (3) bekezdése alapján előterjesztett engedélyezés iránti kérelem esetében szükséges ugyanis, hogy a felülvizsgálati kérelemmel támadott és a megjelölt referenciahatározat között ún. ügyazonosság (legalább a releváns tények lényegi hasonlósága és az alkalmazott anyagi jogi szabály egyezősége) álljon fenn, amely jelen esetben az indítványozó által megjelölt egyik referenciahatározat esetében sem teljesült, ezért a Kúria a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálatot megtagadta.
- [12] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, a XIII. cikk (1) bekezdésének, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő

jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: EJE) 6. cikkének és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) tisztességes eljárást érintő rendelkezéseinek sérelmét állítva kérte a Kúria Pfv.II.21.275/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

- [13] Sérelmének lényegét akként foglalta össze, hogy amennyiben a Kúria a felülvizsgálati eljárást lefolytatta volna, és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését követően az elsőfokú ítéletet megváltoztatta volna, úgy az indítványozót a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránti igénye alapossága okán kedvezőbb helyzetbe hozta volna.
- [14] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét az indítványozó abban látja, hogy pervesztessége – ideértve a perköltség-fizetési kötelezettségét is – hátrányosan befolyásolta a vagyoni helyzetét, az őt ért vagyoni hátrány sérti a tulajdonhoz való jogát.
- [15] A tisztességes eljáráshoz való jog vonatkozásában az indítványozó a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, a bírósághoz fordulás jogot, valamint az önkényes – *contra legem* – értelmezés és mérlegelés tilalmának megsértését nevesítette.
- [16] Olvasatában a Kúria a rá vonatkozó eljárásjogi szabályokat (Pp. 409–415. §) szelektíven alkalmazva kizárta őt a rendkívüli jogorvoslati eljárásból. Hangsúlyozta: a perben az indítványozó igénye valójában az általa megfizetett gyermektartásdíj visszafizetésére irányult, amelyet álláspontja szerint az alperes nem a közös gyermekük indokolt szükségleteire, hanem részben a saját céljaira fordított.
- [17] Utalt arra, hogy a Ptk. nem nevesít külön „tartásdíj visszakövetelése” jogcímet, így azt keresetében megjelölni sem tudta, a tartásdíjra jogosult azonban az eltérő célra felhasznált összeggel jogalap nélkül gazdagodott, így azt ezen a jogcímen követelheti vissza.
- [18] Érvelése szerint olyan mértékben iratellenes megállapítást tett a Kúria azzal, hogy kimondta; keresete a Ptk. 6:579. § (1) bekezdése és a Ptk. 6:581. §-a szerinti jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésére vonatkozott, és ekként az ügyazonosság a konkrét ügy és a hivatkozott kúriai döntések között nem állapítható meg, amely már önmagában sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát. Az indítvány szerint a Kúria az önkényes értelmezésével és a felülvizsgálat megtagadásával támogatja, hogy az arra jogosult szülő a gyermek fejlődésének céljától eltérően használja a gyermektartásdíjat.
- [19] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelme körében – az Alkotmánybíróságnak a rendkívüli jogorvoslatokkal kapcsolatos álláspontjának ismertetésén túl – ismételten a *contra legem* jogértelmezést nevesítette, mondván, hogy a Kúria egyáltalán nem értelmezte a felülvizsgálati kérelmét. A Pp. 415. § (1) bekezdés f) pontja szerinti kiegészítésre való felhívás elmaradását is számon kérte a Kúrián, amellyel álláspontja szerint túllépett a mérlegelési szabadságán, és ezzel összefüggésben közvetlenül és közvetve megsértette az érdemi és hatékony

jogorvoslathoz, a tisztességes tárgyaláshoz és a bírósághoz forduláshoz való jogát, az önkényes mérlegelés tilalmát és a tulajdonhoz való jogát.

- [20] Az indítványozó az Európai Unió Bíróságának gyakorlatával alátámasztva indokolta, hogy a Kúria a Pp. 410. §-ának önkényes értelmezésével és a Pp. 415. §-ában írtak figyelmen kívül hagyásával megsértette az EJEE 6. cikkét és a Charta tisztességes eljárást érintő rendelkezéseit.
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [22] 3.1. Az indítványozó panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőben terjesztette elő.
- [23] Az indítványozó meghatalmazással eljáró jogi képviselője útján terjesztette elő az alkotmányjogi panaszt, amelynek benyújtására jogosult, mivel az alapügyben felperes volt, ami érintettségét megalapozza.
- [24] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdésének első mondata alapján a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott határozata alkotmányjogi panasszal az általános szabályok szerint önállóan is támadható.
- [25] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúria olyan döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, a bírósági eljárást befejező egyéb döntés, így alkotmányjogi panasszal támadható {lásd például: 3088/2025. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [26] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. Erre figyelemmel az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [27] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz, így az indítvány e körben teljesíti a törvényi feltételt.
- [28] 3.2. Az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére vonatkozó érvelése kapcsán az Alkotmánybíróság rámutat, hogy következetes gyakorlata szerint „nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyronvesztést szenvedett el (vagyonhiány követeléséhez nem jutott hozzá). Az alkotmányjogi panasz a tulajdonjog sérelmén keresztül nem lehet eszköze vagyoni perekben a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető, egyszerű törvénysértések orvoslásának {3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [19]}” {3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40], utóbbi gyakorlatból: 3106/2025. (III. 21.) AB végzés, Indokolás [15]}.

Erre figyelemmel az indítványozó által e körben előadottak érdemi alkotmányossági vizsgálatot nem alapozhatnak meg.

- [29] 3.3. Az indítványozó a bírói döntés alaptörvény-ellenességét az EJEE 6. cikkének és a Charta tisztességes eljárást érintő rendelkezéseinek sérelmére tekintettel is állította. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja és az Abtv. 32. §-a alapján az Alkotmánybíróság hatásköre kizárólag jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatára terjed ki, és arra is csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozói kör kezdeményezésére {lásd hasonlóan: 3242/2025. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [30]}, egyedi bírói ügy kapcsán csak az adott ügyben eljáró bíró kezdeményezheti az előtte folyamatban lévő ügyben.
- [30] 3.4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában megfelel a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését, és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [31] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {lásd például: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [32] 4.1. A tisztességes bírói eljáráshoz való jog és egyes részjogosítványainak, valamint a jogorvoslathoz való jog állított sérelme kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a bírói törvényértelmezés helyességét vitatja, és a számára kedvezőtlen bírói döntést, a felülvizsgálat megtagadását sérelmezi, az alkotmányjogi panasz a számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróság által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bírósággént vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntéstől eltérően értékelje. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

- [33] A jogorvoslathoz való jog állított sérelmet illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet következetes gyakorlatára, amely szerint: „»Annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül.« {3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]}” {3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [34] Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá: az indítványozó jelen ügyben nem volt elzárva attól, hogy a jogorvoslati jogával éljen, ezt meg is tette, a „valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás” {35/2013. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [16]} lehetősége számára biztosított volt.
- [35] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), c) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2025. december 9.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró